

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NO. 42 "Keleivis" Telefonas AN 8-3071

SOUTH BOSTON, MASS., SPALIO (OCTOBER) 17, 1956
Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Atkire Numeris
Kaina 10 Centų

51-IEJI METAI

Rusai Vetavo Sueco Kanalo Tvarkymo Planą

Sovietų Rusija Užvetavo Anglų ir Prancūzų Pasiūlymą Dėl Sueco Kanalo Tvarkymo; Rusams Padėjo Jugoslavija; Derybos Bus Toliau Vedamos, Bet Anglai Kalba ir Apie Jėgos Pavartojimą.

Sovietų Rusija vetavo JT Amerikoj laukiama, kad saugumo tarybos nutarimą, derybos su Egiptu bus tęskamos. Ši trečiadienį Londono konferencija, kurioje dalyvauja visos pasaulio didiosios valstybės, tuo būdu visos kalbos ir visi planai sutarė su Egiptu užsienio reikalų ministru. Ties šie punktai skelbia:

1. Transportas per (Sueco) kanalą turi būti laisvas ir atviras be aiškios ar paslėptos diskriminacijos.
2. Egipto suverenitetas turi būti gerbiamas.
3. Kanalo operavimas turi būti atskirtas (insuliuotas) nuo bet kokios valstybės politikos.
4. Duoklių už naudojimą kanalo nustatymas turi būti daromas susitarus Egiptui su kanalo naudotojais.
5. Tinkama duoklių dalis turi būti skiriama kanalo gerinimo reikalui.
6. Iškilus ginčui, neišspręsti klausimai tarp senosios Sueco kanalo bendrovės ir Egipto vyriausybės, sprendžiami arbitražo (trečiųjų teisimo) keliu.

Šitie šeši punktai nę žodžių neužsimena, kaip jie bus įgyvendinti. Dėl jų pravedimo gyvenimas galima derėtis ištisais metais ir nieko neprieiti. Todėl anglai ir prancūzai siūlė, kad tų šešių punktų įgyvendinimas būtų nutartas JT saugumo tarybos, bet jų rezoliuciją rusai vetavo.

Anglija jau seniau prašė Amerikos, kad Amerikos laivai, plaukiantieji per Sueco kanalą, nemokėtų duoklių Egiptui, bet Amerika tada atsakė paklausyti anglų prašymo. Dabar Anglija vėl prašo, kad Amerikos laivai nemokėtų duoklių Egiptui, bet kanalo naudotojų draugijai, kuri turės tartis su Egiptu dėl tolimesnio kanalo tvarkymo.

Amerikos atsakymas į šią anglų prašymą dar nėra žinomas. Nuo Amerikos didelė dalimi priklauso, ar Egiptas sutiks rimtai kalbėtis su kanalo naudotojų draugija dėl tokio Sueco kanalo tvarkymo, kad jis būtų priimtinas visiems.

Jungtinių Tautų organizacija Sueco kanalo klausime dar kartą parodė, kad ji yra bejėgė tarp tautų kilančius konfliktus spręsti. Supančiota veto teise ta organizacija gali tik būti tarpininkas tarp besiginčijančių šalių, bet pati negali pasakyti paskutinio žodžio. Niekas ir nesitikėjo, kad JT organizacija Sueco kanalo ginčą išspręs.

Po JT organizacijos nepasisekimo klausimą išspręsti, eiga.

Dingo Lėktuvas Su 59 Keleiviais

Pereitą savaitę trečiadienį vienas Amerikos karo transporto lėktuvas su 59 žmonėmis pakilo iš Anglijos skristi į Ameriką. Lėktuvas turėjo skristi per Azorų salas, bet ten nepasirodė. Pakeliui netoli Ispanijos ir Prancūzijos sienos lėktuvas kur tai dingo ir jokių jo pėdsakų dar nesu-sekta. Pereitos savaitės gale keli lėktuvai ir laivai girdėjo SOS pagalbos šauksmą, bet šauksmas buvo be parašo ir visos pastangos atrasti lėktuvo likučius ar bent kokius jo pėdsakus ju-roje nedavė rezultatų.

JAPONŲ PREMIJERAS DERISI MASKVOJE

Japonijos ministerių pirmininkas Iširo Hatojama dabar lankosi Maskvoje ir bando susikalbėti su Rusijos vadais dėl užbaigimo karo ir pasirašymo taikos sutarties tarp tų dviejų šalių. Derybos tarp tų šalių dėl taikos jau senai vedamos, bet jos vis užkliuvo už japonų reikalavimo grąžinti jiems Kurilų salas. Ar japonų premjerui seksis pakenkti rusų į kokias nors nuolaidas, parodys derybų eiga.

Karo aviacijos lėktuvas, kurį čia matome, sudužo nusileisdamas Charleston, S. C. Jis skrido iš Bermudos į Kelly aerodromą prie San Antonio, Texas, bet pritrūkęs kuro norejo čia jo pasiimti. Nelaimėje trys karjai užmušti, septyni sužeisti.

Riausės Hong Konge Italų Komunistai Aukų Nemažai Žada Demokratėti

Anglų kolonijoj Hong Konge prie Kinijos pereitą savaitę kilo riausės, kurios tęsėsi dvi dienas. Bemašinant riausės 44 žmonės žuvo ir virš 200 žmonių buvo sužeista.

Hong Konge dabartiniu laiku yra daug kiniečių pabėgėlių, kurie anglų kolonijoj rado prieglaudą nuo komunistų teroro Kinijoje. Bet kolonijoj yra daug ir bolševikiško režimo Kinijoj šalininkų. Peštynės tarp antikomunistų ir komunistų ir pradėjo riausės, kurios greit išsigimė į kiniečių riausės prie baltuosius.

Riausės Hong Konge yra priminimas anglams, kad komunistinė Kinija bet kurią dieną gali išskelti tos kolonijos "klausimą" ir pradėti reikalauti anglus iš jos trauktis.

Karšti Ginčai Dėl Vandenilio Bombų

Amerikos rinkimų kampanijoj daug ginčų sukėlė ir dar sukels klausimas dėl vandenilio didžiųjų bombų sprogdinimo. Demokratai kandidatas A. E. Stevenson sako, jog reikia susitarti su Rusija ir Anglija ir tų bombų banduomuosius sprogdinimus sulaukyti, nes didžiųjų bombų sprogdinimai greisia užteršti orą ir gali be karo pakenkti žmonių sveikatai.

Vyriausybė tą Stevensonso siūlymą pakartotinai atmetė, kol nebus prieita susitarimo su Rusija dėl atominio ginklavimosi lenktynių sulaukymo.

A. Stevensonas savo reikalavimą pakartojo ir žada apie jį plačiau kalbėti, o prezidentas Eisenhower sakosi tuo klausimu pasakęs jau "paskutinį žodį". Ginčas pradeda įdominti ir platesnę visuomenę ir rinkimuose gali paveikti kai kuriuos žmones balsuoti už vieną ar kitą kandidatą.

PIETŲ AFRIKOJE

Pietų Afrikos opozicinė United Party vėl iškėlė bylą teisme prieš valdančios rasistų partijos priimtus kai kuriuos įstatymus. Opozicija aiškina, kad priimtųjų įstatymai yra priešingi konstitucijai ir reikalauja juos panaikinti. Ginčai dėl kai kurių įstatymų jau tęsiasi gana ilgai.

Lenkai 'Išteisino' 19 Karių Lavonų

Varšuvos vyriausybė pereitą šeštadienį paskelbė, kad ji prieš 4 metus visai be jokios kaltės sušaudė 19 lenkų kariuomenės karininkų. Visus sušaudytuosius lenkų vyriausybė "reabilituoja", grąžina sušaudytiems garbę, o jų šeimoms grąžina teises į pensijas ir pan.

"Lavonų išteisinimas" pas bolševikus dabar yra madoje. Chruščiovas dar metų pradžioje gyrėsi, kad rusų bolševikai "išteisino" virš septynių tūkstančių Stalino nugalėtų bolševikų. Maskvos pavzdžiū seka ir sateitų kraštai.

Lenkijos "teisingumas" 1952 metais taip vadina-moj generolo Tatar byloje pasmerkė visa eilę karininkų mirtį, juos sušaudė, o dabar atrado, kad visi sušaudytieji buvo stalinizmo nekaltos aukos.

Prezidentas Minėjo 66-tą Gimtadienį

Sekmadienį spalio 14 d. prezidentas D. D. Eisenhower minėjo savo 66 metų sukaktuvę. Gimtadienio proga po visą kraštą respublikonai rengė prezidento sveikinimo pobūvius ir jungė tai su rinkimų kova. Šalia to daugelis piliečių siuntė prezidentui geriausių linkėjimų jo sukaktuvių dienoje.

Rinkimų kovoj dabar neretai opozicija iškelia, kad prezidentas Eisenhower, jei jis būtų perrinktas, baigtų antrą terminą Baltajame Name būdamas virš 70 metų amžiaus, arba pats seniausias Amerikos prezidentas.

PRANCŪZŲ RADIKALAI UŽ MENDES - FRANCE

Prancūzų radikalų socialistų partija savo kongrese perrinko partijos pirmininku žinomą politiką Mendės -France, kuris tam tikrą laiką buvo ministerių pirmininku. Radikalai nutarė ir toliau palaikyti socialistų G. Mollet vadovaujamą vyriausybę, bent šiuo metu, kada sudaryti naują vyriausybę būtų labai sunku.

Ginčai kongrese buvo tokie pikti, kad kongresas sušilo, dalis delegatų ir parlamento narių iš kongreso pasitraukė. Bet po audros Mendes-France laimėjo.

Rinkimų Kova Eina Prie Galo Partijos Subruzdzo

Rinkiminė Kova Artinasi Prie Galo; Partijų Kandidatai Išdėstė Savo Paziūras; Demokratai Kelia Administracijos Trūkumus; Republikonai Gina Savo Rekordą; Prezidentas Atktingai Kovoja.

Vakarai Vėl Siūlo Suvienyt Vokietiją

Amerika, Anglija ir Prancūzija pereitą savaitę pasiuntė Sovietų Rusijai notą ir vėl siūlo kalbėtis apie Vokietijos suvienijimą. Prieš kiek laiko vakarinė Vokietija siūlė Maskvai pradėti tiesiogines derybas tarp vokiečių ir rusų dėl Vokietijos suvienijimo, bet Maskva į Vokietijos pasiūlymą visai nieko neat-sakė.

Trys didžiosios Vakarų valstybės dabar priminė rusams, kad Vokietijos suvienijimas yra svarbus dalykas ir kad rusai Zenevos konferencijoj buvo pasižadę jį tą klausimą svarstyti ir Vokietiją suvienyti, bet po Zenevos savo pažadus užmiršo.

Ar iš naujo priminimo rusams, ką jie Zenevoje žadėjo, bus kokios naudos, galima abejoti.

Vengrijoj Gražins Prie Valdžios Nagy?

Vengrijos komunistų tarpe dabartiniu metu eina didelis bruzdėjimas "prieš stalinizmą". Vengrai pavėluotai atsikratė nuo savo pikto "Stalino" Rakosi ir į jo vietą pastatė Gero, bet ir prieš tą naują vadą metami kaltinimai, kad jis yra tos pačios veislės žmogus kaip ir kruvinasis Rakosi. Stebėtojai sako, kad Vengrijoj greitai laiku prie valdžios grįš Nagy, kuris po Stalino galo kurį laiką buvo Vengrijos ministerių pirmininku, bet Rakosi jį pašalino iš valdžios ir net išmetė iš partijos.

Nagy skaitomas liberališkėnis žmogus ir būdamas valdžios priešakyje jis buvo sulaukęs valstiečių varmą į kolchozus ir stengėsi Vengrijos gyventojams parūpinti kasdieninio vartojimo reikmenų.

INDIJOS ARMIIJA ŽADA BAIGTI NAGAS KARĄ

Jau antri metai Indijos armija kariauja su Nagas giminės kariais Assam provincijoj. Maždaug dvi indų kariuomenės divizijos bando nuslopinti tos tautelės pastangas gauti nepriklausomybę.

Dabar Indijos vyriausybės šaltiniai sako, kad jau šiais metais karas prieš Nagas giminės laukinius karius bus baigtas. Esą mažos, nors ir karingos tautelės jėgos silpnėja ir jau nemažai maistinių pradeda pasiduoti indams. Zinovai betgi abejoja, ar taip bus.

Abėjonės keliamos todėl, kad jau ir pernai indai žadėjo tą karą užbaigti.

Rinkimų kampanija jau artinasi prie galo. Pereitą sekmadienį demokratų kandidatas su savo patarėjais aptarė rinkimų kampanijos galutiną eigą ir pagal prašymus nutarė paskutines dienas savo kalbose liesti sekamus klausimus: Stam-biojo biznio įtaką į vyriausybės politiką ir kodėl tas kenkia kraštui; 2. Pabrėžti, kad prezidentas D. D. Eisenhower, jei ir būtų išrinktas, nevadovaus savo partijai, bet turės užleisti įtaką viceprezidentui. Taip, esą, būtų ne tik dėl prezidento sveikatos, bet ir todėl, kad prezidentas, nebegalėdamas statyti savo kandidatūros trečiam terminui, tuo pačiu netektų įtakos savo partijoj, o viceprezidentas R. Nixon, kaip numatomas įpėdinis savaime iškilis į pirmą vietą partijoj.

3. Pragyvenimo brangenybės klausimas. Kodėl kainos krautuvėse pasiekė rekordinio aukščio, o fermerių pajamos mažėja. 4. Užsienio politikos klausimai. 5. Stevensonso siūlymas sulaukyti vandenilio bombų sprogdinimus. 6. Farmerių padėtis ir, žinoma, eilė kitų klausimų, kurie rinkimų kampanijoj jau buvę paliešti ar naujai dar iškils.

Prezidentas Eisenhower yra tos nuomonės, kad užsienio politikos klausimuose tarp partijų žymesnių skirtumų nėra, esą rinkimai sprendžia krašto vidaus klausimus, kaip geriau vesti ūkio politiką, rūpintis sveikatos klausimais ir kitais tos rūšies klausimais.

Prezidentas Eisenhower paskutines dvi savaites dalyvaus rinkimų kampanijoj daug aktingiau, negu iki šiolei. Pats prezidentas ir jo kabineto nariai aiškina, kad ir kaip dabartinė administracija per keturius metus padarė ir kodėl jai turėtų būti leista savo darbą tęsti.

Prezidentas Eisenhower paskutines dvi savaites dalyvaus rinkimų kampanijoj daug aktingiau, negu iki šiolei. Pats prezidentas ir jo kabineto nariai aiškina, kad ir kaip dabartinė administracija per keturius metus padarė ir kodėl jai turėtų būti leista savo darbą tęsti.

Prezidentas Eisenhower paskutines dvi savaites dalyvaus rinkimų kampanijoj daug aktingiau, negu iki šiolei. Pats prezidentas ir jo kabineto nariai aiškina, kad ir kaip dabartinė administracija per keturius metus padarė ir kodėl jai turėtų būti leista savo darbą tęsti.

NINA UŽ SKRYBELES PIGIAI ATSIPIRKO

Sovietų sportininkė Nina Ponomareva, kuri rugpičio mėnesį Anglijos sostinėj Londone buvo pagauta išeinant iš vienos krautuvės su neapmokėtomis moteriškomis skrybėlaitėmis, praeitą savaitę stojo prieš teisėją Londone ir gavo užsimokėti mažą pabaudą už bandymą skrybėlaitės pavogti. Visa jos pabauda siekė vos 8 dolerių. Teisėjas sakė, kad ma-tomai pagunda buvo didelė.

Nina arti dviejų mėnesių slapstėsi nuo teismo Sovietų ambasadoje, bet pagaliau nutarė stoti į teis-mą ir tą bylą užbaigti. Buvo spėjtojimų, kad ji iš Anglijos jau pabėgo, bet pasirodė, kad tai ne taip.

Rugimas satelituose

Prieš porą savaičių šioje vietoje kalbėjome apie pasikeitimus Sovietų vidaus gyvenime, kurie nors ir nėra esminiai, bet visgi žmonių gyvenime turi didelės reikšmės. Tie pasikeitimai palietė šiek tiek ir Lietuvą.

Šalia permainų Sovietų Rusijoje, įvyko ir vis dar vyksta permainos ir sovietų "satelituose"—Lenkijoje, Vengrijoje ir kituose kraštuose, kuriems rusai po karo primeste bolševikiškus režimus.

Pasikeitimai satelituose yra gal dar reikšmingesni, negu pasikeitimai pačioje Sovietų Rusijoje. Ypač ryškūs pasikeitimai matosi Lenkijoje ir Vengrijoje. Tuose kraštuose net ir pačių bolševikų tarpe didėja pasišlykštinimas Maskvos tiems kraštams primesto režimo šlykščiais darbais, sauvale, teroru, rusų begėdišku išnaudojimu tų kraštų ūkio ir, bendrai, priklausomybės nuo Rusijos. Tautinės nepriklausomybės reikalavimas ypač ryškiai metasi į akis Lenkijoje, o reikalavimas pakeisti brutalią diktatūrą žmoniškesniu režimu garsiai keliamas Vengrijoje.

Siomios dienomis Vengrijoje buvo palaidoti iš antro karto bolševikų nužudyti pačių bolševikų žymūs vadai, Rajk, Palffy, Szalai ir Szoeny. Jų lavonai, atkasti iš nežymėtų kapų, buvo palaidoti su didelėmis iškilmėmis ir garsiomis kalbomis. Pro išstatytus nužudytųjų bolševikų vadų karstus pražygiavo 200,000 žmonių, kurie atėjo atiduoti ne tiek paskutinę pagarbą bolševikiško režimo teroro aukoms, kiek protestuoti prieš patį bolševikišką režimą, kuriame žudymas nekaltų žmonių buvo įprastas dalykas ir, nors dabar bolševikai Vengrijoje gūriasi, kad "stalinizmas Vengrijoje subyrėjo, kaip kortų namelis", bet žmonių tas neįtikina, kol bolševikų diktatūra laikosi ir kol ji gali vėl griebtis teroro prieš jai nepatinkamus žmones.

Lenkijoje keturius metus kalėjime išlaikytas komunistų vadas W. Gomulka, dabar grąžinamas ne tik į partiją ir partijos centro komitetą, bet ir į politbiurą, o Maskvoje išdriliuotas Minc, kaip ir Berman ir eilė kitų pašalinti iš savo pareigų. Lenkijos vyriausybė perėmus savaitės gale paskelbė, kad ji "reabilituoja" 19 karininkų, kurie 1952 metais buvo sušaudyti, kaip išdavikai. Pasirodo, kad karininkai buvo sušaudyti be jokios kaltės, kankinimais iš jų išgavus "reikalingus prisipažinimus."

Pasikeitimai satelituose kraštuose yra dideli ir jie būtų dar didesni, jei Sovietų Rusijos armija nestovėtų Lenkijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje. Atviras maistas prieš Rusiją yra negalimas, kol rusų kariuomenė yra okupavusi tas šalis. Be to, atsiskyrimą nuo Rusijos trukdo ir užsienių politikos sumetimais. Pavyzdžiui, jei Lenkija pabandytų vesti nepriklausomą užsienių politiką ir jei jai pasisektų atsikratyti nuo rusų okupacinės armijos, prieš ją tuoj atsistotų vakarinių sienų klausimas ir tame reikale ji jokios pagalbos iš Vakarų negautų.

Bet pasisukimas į nepriklausomą politiką satelituose jaučiamas, bent vidaus politikoje ir jau kalbama, kad rusai, atsargumo sumetimais, stiprina savo kariuomenę Lenkijoje. Atsarga gėdos nedaro...

Šios savaitės pradžioje Amerikos vyriausybė paskelbė, ar Jugoslavija gaus ateityje Amerikos pagalbą, ar pagalba bus nutraukta. Viskas rodo, kad Amerika ir toliau duos ekonominę ir gal net karišką pagalbą Jugoslavijos diktatūrai. Paskutinės derybos tarp Sovietų Chruščiovo ir Jugoslavijos Tito, esą parodė, kad Jugoslavija siekia ir toliau išlaikyti savo nepriklausomybę, o todėl ją verta remti, kad ji nebūtų ekonomiškai priklausoma nuo Maskvos išmaldų.

Rūgimas satelituose ir Jugoslavijos nepriklausomybė kaip pavyzdys visoms rusų pavergtoms tautoms yra storas kylis į bolševikiškos imperijos "monolitiškumą" ir neabejojamai kelia nemažai rūpesnio Maskvoje.

Kiek toli satelitų rūgimas eis, gal teisingiau, kiek ilgai rusai leis pavergtoms tautoms stiprinti savo nepriklausomybę viduje, pareis ir nuo Amerikos politikos. Jei Amerika tikrai susirūpinę satelitų išsivadavimu, nesunku būtų rasti priemonių tų tautų nepriklausomybės pastangas stiprinti. Bet Amerikos politika ir šiame klausime galės paaiškėti tikrai po rinkimų, kada turėsime administraciją be rinkiminių rūpesčių prieš akis.

Apžvalga

SUSIMAIŠĘ JU VISA "DIALEKTIKA"

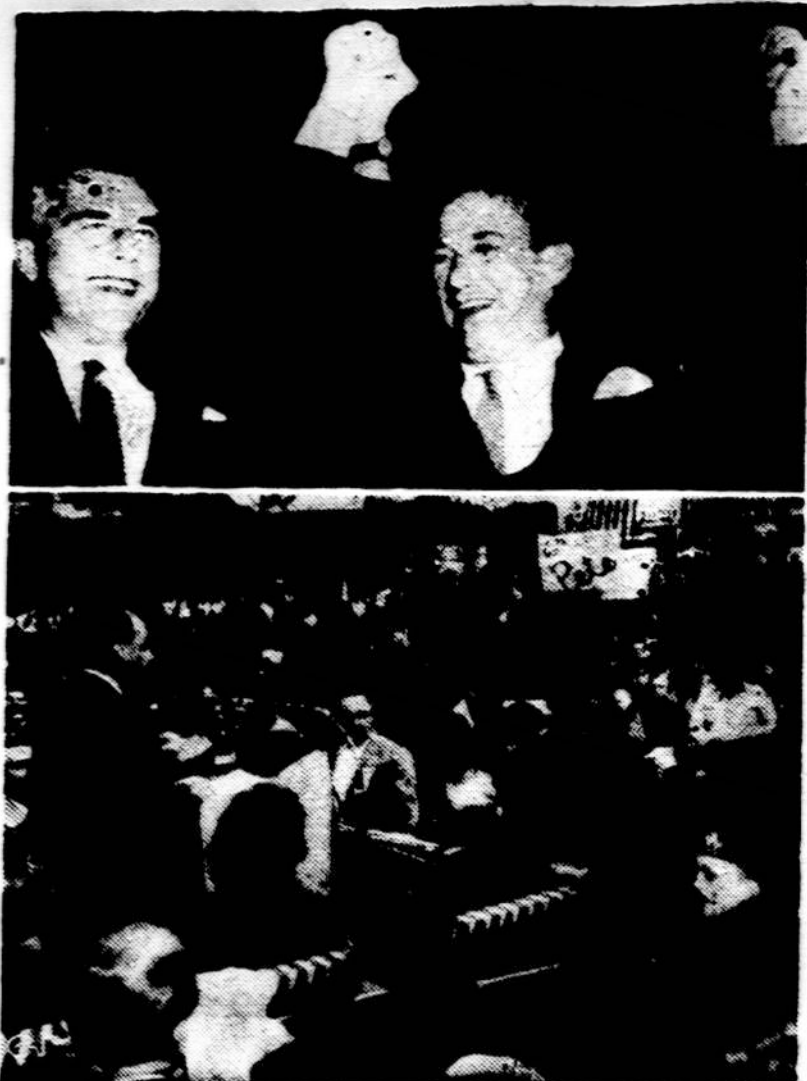
Bolševikų "Laisvėje" vėdamajame rašo, kad Poznanės teismo sprendimas yra labai lengvas, kad tuos 3 jaunos "chuliganus" (taip "Laisvė" vadina jaunos darbininkus) teismas galėjo nubausti ir aukščiausioje mirtimi, bet jei teismas to nepadarė, tai tas rodo Lenkijos komunistų "socialistinę legalumą" (teisėtumą) ir pa-

gal maskvinę gazetą išleina:

"Ir tas legalizmas atsineša ne vien į kairiečius opozicionierius arba ideologinius priešininkus, o į tokius reakcinių sukiršintus riaušininikus, kurie net su ginklu rankoje išėjo į gatvę."

Caca ta Lenkijos valdžia, kurią rusų durtuvai užkorė lenkams, ji turi "legalumą", kuris "atsineša" tiek kairiečiams opozicionieriams, tiek ir riauši-

STEVENSONAS KALBA NEW JERSEY

Demokratų kandidatas prezidento vietai A. Stevenson lanko visą kraštą. Viršuje jį matome su N. J. gubernatorium R. Meyner Jersey City mieste, o apačioje Stevensonas kalba į 10,000 minią Newark, N. J. mieste.

ninkams. Be to, Bimba-Mizara nurodo ir kitą priežastį, kodėl Poznanės pirmieji teismo sprendimai nebuvo tokie žvėriški, kokius bolševikai mėgsta dalinti savo priešiniams. Esą:

"—Lenkijos valdžia jaučiasi stipri ir teisinga dabartiname savo kurse..."

"Vietoje užgnaužti ir užginti nepasitenkinimą, vietoje pridengti ir užglostyti, dabartinė Lenkijos valdžia ir PPR (komunistų) vadovybė kelia aikštėn ir taiso. Laikantis tos pačios linijos, pašalinti keli vice-ministrai, kurie gal dielė dalimi atsakingi už Poznanės riaušes, nes tai jie, išklause Poznanės darbininkų delegacijos skundus, vietoje į skundus gilintis, pagrasino tankais, jeigu darbininkai išeis į gatves..."

Vadinasi pati "Laisvė" pripažįsta, kad Varšuvos komunistų ponai "didele dalimi atsakingi už Poznanės riaušes". Taip galvoja ir Lenkijos komunistų vyriausybė, nes ji atleido net kelius aukštus pareigūnus, kurie, "Laisvės" žodžiais, ne tik nesigilino į darbininkų skundus, bet, jiems pasiskundus, pagrasino tankais. Ir po visa to į gatvę išėjusius darbininkus vadinti "reakcinių sukiršintais" ar net "chuliganais" tegali tik tokie žmonės, kuriems viskas galvoje susimaišė.

Kalti bolševikų valdžios pareigūnai. Kalta ir visa bolševikų valdžia, kuri sunkiai dirbantiems darbininkams nenori ar negali užtikrinti nors šiek tiek žmoniškesnio pragyvenimo. Bet už Poznanės riaušes baudžiami darbininkai! Ir baudžia juos tikrieji riaušių kaltininkai! Ot kur yra skandalas ir bolševikiška "Laisvė" turėtų šiek tiek pajudinti smegenis ir nekalbėti apie "socialistinę legalumą", lenkų bolševikų "linijos" teisingumą. Juk "Laisvė" visos bolševikų "linijos", kiek tik jų buvo ir kiek dar bus, yra teisingos ir veda tiesiai į ateities rojų, bet nieko nekenkty kartais pasisakyti ir nesilaikant zigzaginių linijų, o taip, kaip yra.

O kas dėl Poznanės teismo bausmių švelnumą, tai čia yra pasakaitė vaikams. Tyts jauni darbininkai gavo po 4 su puse metų kalėti tik už tai, kad jie dalyvaavo įtuzusioj politinė, kuri užmušė vieną politinės policijos valdininką!

KONSULATAS IESKO

Aleksandravičius, Liudvikas ir Stanislovas iš Šaukėnų, Šiaulių apsk.
Amolevičius Česius.
Blauzdžiūnas Kazys, sūn. Jono, iš Pajevonio, Vilkaviškio ap.
Budrevičienė Zosė, duk. Vinco.
Bušma Antanas.
Čerkauskas Pranas, Jono sūn., iš Batakių val.
Chomskis Juozas, Aleksandro sūnus, iš Tytuvėnų.
Danilevičius Jonas, žmona Saulomėja, ir vaikai Danutė ir Kęstutis.
Dargužis Algirdas.
Derinkas, Jonas ir Vilijus, Liudviko sūnūs.
Devenienė-Urbaitytė, iš Raginų k., Seduvos val. ir jos seserys Agota Krikščiūnienė, Ona Samušienė, Krivickienė ir Pranskietienė.

Ditkus Alfonsas.
Ditkus Juozas ir šeima.
Dzikas Albinas, Jurgis ir Viktoras.
Elinskas Rokas iš Dimšių km.
Gruzduių val., Šiaulių apsk.
Griska Jurgis.
Jankeliūnas Pijus iš Korpėjų

k. Vilkaviškio apa.
Kapačinskas Alfonsas ir Juozas iš Mažučių.
Kazlaitis Vincas iš Keturvalakių k. Vilkaviškio apa.
Kliverka Jonas, Jono sūnus.
Kručas Jonas, Justino sūnus, iš Rokiškio apa.
Kuprevičius Valerijus, Vlodo sūnus.
Lenkys Justinas.
Liaudinskaitė-Lukšienė Stasė.
Lukoševičius Antanas ir Feliksas, Prano ir Kazės sūnūs.
Martišius Pranas.
Matukaitienė Zosė.
Matulis Jonas (buv. Matulaitis) iš Vilkaviškio apa., įvyko Amerikon į Angliją 1917 metais.
Mikalauskas Simonas, gyvenęs Pittston, Pa., sūn. Lauryno.
Mikalauskas Mateušas ir žmona Liucija, gyvenę New Washington (bene Indianoje).
Naiduškevičius Pranas, žmona Natalija Pranaitytė ir sūnus Algirdas.
Palietis Antanas, Motiejaus sūnus.
Palietis Jonas, Simono sūnus, gydytojas.
Pranaitis Aleksas.
Pyragius Vladas, gyvenęs Šiauliuose.

Radziukynas, Jonas ir Juozas.
Rakickas Vincas iš Jukonių k. Pušaloto par.
Ribikauskas Ričardas.
Sabutienė-Chomskaitė, Aleksandro duklė, iš Tytuvėnų.
Stankevičienė - Vilčinskaitė Mirta iš Tytuvėnų.
Staponkus Juozas, Adomo sūnus, iš Plungės valsčiaus.

Štašytė Pajauta.
Statkus Algirdas ir Jonas, kilę ar gyvenę Panevėžyje.
Steponavičius Petras, sūnus Stanislovo.
Taraila Algirdas.
Trečiokas Juozas, sūnus Kazio, gimęs 1925 metais.
Valaitis Augustinas ir Justinas.
Vauras Konstantinas, iš Narvaišių k. Plungės valsčiaus.
Vitkus Bronius, iš Plungės.
Žiugžda Albinas, Antano sūn.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 W. 82nd Street
New York 24, N. Y.

Lietuviška knyga ir laikraštis — mūsų geriausi keldrodžiai.

Kas Savaitė

Sienuapiūtė pranašams

Jūs, kurie esate linkę tikėti pranašams, dabar turite auksinę progą—klaidžioti tarp trijų pušų.

Pavyzdžiui, respublikoniški pranašai jums sako, kad lapkričio 6 d. prezidento vietą laimės Ike; demokratų pranašai įrodinėja kad tą vietą gaus Adlai. Ir taip be galo, be krašto.

O štai ir paskiausias rūšies pranašas. Aną dieną stebiu televizijos aparatą. Pasirodo stambus vyras ir sako: Va, laiško vokas, jame yra mano pranašavimas ir mano tūkstantis dolerių. Aš pranašauju, kad vienas kandidatų gaus tik kelius šimtus tūkstančių balsų daugiau ir tik 15 elektorių daugumą. Jei mano pranašavimas bus neteisingas—tūkstantį dolerių gaus toji partija, kuri pralaimės rinkimus...

Bijau, kad jam gali atsitikti taip, kaip atsitiko italkingam New Yorko žurnalui "Literary Digest" ir angliakasių unijos prezidentui John Lewis. Pirmasis save pranašė (užsidarė), o antrasis išsipranašavo iš C. I. O. unijų pirmininko vietos.

Po dvidešimties metų

Komunistinė Liet. Darbininkų Literatūros Draugija siūmet išleido Leono Pruseiko knygą "Atsiminimai ir Dabartis".

Keista antraštė, dar keistesnis turinys. Brooklyn "Laisvė" jį platokai recenzuoja vienas dantų gydytojas. Recenzijos autorius sako, kad Leonas turįs labai didelių gabumų, bet kartu reiškia nusivylimą, kad jisai savo knygoje ne viską reikiama aprašęs. Jam ypač neskani šitokia Pruseiko išpažintis, atlikta po 20 metų:

"Kalbėdamas apie rooseveltinius laikus, skaitau savo pareigą pasakyti apie tą mano gyvenimo penkmetį, kada aš buvau su vadinamąja skloka... Tą lai-

kotarpį aš turiu nurašyti, kaip neigiamą laikotarpį, kaip minų... Man koku prisiminti, kad tais laikais mane gyrė ir Vinikas su Strumskiu, ir Balutis su Tysliava. Nuo tos kompanijos reikėjo griežtai atsispausdinti. Savikritika nėra koks formalizmas. Savikritika yra valios stiprumas prisipažinti prie klaidos."

Reikėjo 20 metų šitaip pasispausdyti, ir nusilepiant faktus! Recenzijos autorius juk žino, kad tik jo išpėtas Pruseika tuomet atsiskak vykti į Maskvą ir kominternu tetusiams aiškinti "teisingą teisingos" sklokos poziciją! Bet apie tai ne žodžio. Kalti Vinikai, Strumskiai ir kiti.

Keistas valios stiprumas. Dar keisčiau, kada žinai, jog ir šandien, teismo pasmerkta deportuoti, tas fruktas nenori keliauti į komunistinį rojų!

Bimba jau pyksta

Į Jugoslavijos sostinę Belgradą buvo nuvykęs naujasis Rusijos komunistų bosas Chruščiovas. Už kelių dienų Chruščiovas ir Tito sėdė į lektuvą ir atsidūrė vėliau Jaltaje. Rysium su tuo buvo visokių kalbų apie Chruščiovo bėdas. Kol kas tos bėdos dar neišaiškintos.

Tomis kelionėmis susidomėjo ir lietuvių komunistų fiureris Bimba. Brooklyn "Laisvė" jis šitaip atsiarekomendavo:

"Chruščiovo ir Tito "vakacijų" ir kelionės paskutinėmis dienomis apdengtos kažin kokia kvaila slapybė. Argi toks dalykas paslepjamas? Ne, negali būti paslepjamas. Kodėl nepasakyti viešai apie ką ir kodėl buvo tartasi?"

Vadinasi "draugas" Bimba buvo nepainformuotas, bet iš jo pasakymo "argi toks dalykas paslepjamas" numanau, kad jisai kai ką žino.

Viskas rodo, kad Chruščiovas bėdoje. Bimba jaučia, kad ir jis gali turėti bėdas. Jo akrobatatai Pruseikos ir Mizaros per greitai ir per daug išsiplepėjo apie vieno asmens kultą. Ko gera, Solomskui gali tekti "teisingos linijos" aiškintojo laurai, o šis mažiau sukalbamas negu pruseikiniai ir mizariniai vijurkai.

Vidurinių Rytų aliejus

Sakoma, kad Viduriniuose Rytuose esą 66% viso pasaulio žinomų aliejaus atsargų. Daugiausia aliejaus dooda trys arabų šalys—Kuwait, Saudi Arabija, Irakas ir Iranas, kuris nėra arabų kraštas.

Pirmoji, Kuwait, yra mažytė dykumos šalelė prie Persijos įlankos, bet jos metinė gamyba duoda apie 400 milijonų statinių aliejaus, antroji po jos—Saudi Arabija duoda daugiau kaip 300 milijonų statinių. Iranas ir Irakas duoda maždaug po 250 milijonų statinių.

Vidurinių Rytų aliejus Europai yra daug pigesnis. Kada Egipto diktatorius Naseris nacionalizavo Sueso kanalą, Europa buvo labai susirūpinusi. Anglai ir prancūzai jau ruošėsi karui ir tik Amerikos spaudžiamai sutiko Sueso klausimą kelti į Jungtines Tautas ir ten bandyti ieškoti sprendimo. Kiek naudos iš to bus, dar matysime.

St. Strandas

East Side, West Side, all around the Town!
YOUR NEIGHBORS* ARE CHANGING TO LOW COST GAS HEAT

DABAR, KADA IR GERIAUSIA JAU NEBEKAINUOJA DAUGIAU

Pradėkite vartoti švariausią, ramiausią, greičiausią, patikimiausią šildymą, koks tik yra,—ir lengviausią reguliuoti lygiai, pastoviai temperatūrai. Pasidžiaukite be rūpesčio, švaria ir ramia Gazo šiluma, ant išsimokėjimo tiek dėl įrengimo, kuris pritaikomas prie Jūsų dabartinės sistemos, tiek ir dėl paties Gazo, su Pasitenkinimo Garantija ir pinigų grąžinimu.

CHELSEA 5 kambarių pirmo aukšto butas. Nuomininkas sako, "Tikėt man, jie sako tiek, šildymas Gazu nekainuoja daugiau ir turi visokių patogumų".

DORCHESTER Trys 6 kambarių butai. Savininkas sako, "Nuomininkai džiaugiasi—šildymas Gazu nekainuoja daugiau, kaip kitu kuru."

Matote, ką mes manome? Šildymas Gazu nekainuoja daugiau, kaip koku kitu kuru. Paaukšt mus, duosim nemokamai be jokių Jūsų išpareigojimų. Gazu šildymo apkeičiamus Jūsų namus.

Užmirškite pasipietus išlaikus, suodius, triušius, dūmus, tankus, audrus, šaltus kampan, prietatymą, sukrivimo darbą, temperatūros šokinėjimą, purvius rūsius, užmirusius langus, rūpesnį.

*Vardai ir adresai duodami paprasius.

Boston Gas Co.
Hubbard 2-7600
AR JOS ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASO

Kas naujo Brooklyne

Išleidžia Juozą Glaveską

Spalio 27 d. Atletų klubo patalpose socialdemokratai ir kiti ruošia išleistuves savam bendraminčiui, Amerikos lietuvių taryboje atstovaujančiam socialdemokratui S. L. A. ir lietuvių siuvelų unijos veikėjui, tos unijos atsakingam pareigūnui ir spaudos bendradarbiui Juozą Glaveską, kuris lapkričio mėnesį išvyksta Floridai apsigyventi. Ten jo žmona pensininkė jau yra įsikūrusi.

Tą dieną bus ne vien tik J. Glavesko išleistuvės, bet kartu ir jo 65 metų nueito kelo mirėjimas.

J. Glaveskas anksti įsitraukė į visuomeninį gyvenimą. 1905 m. Lietuvos revoliucinio gyvenimo sukūriai jį pastumdė į socialdemokratų gretas. Anais metais J. Glavesko kilimo Vilkauskio apskr. būta viso 17 valstijų su daugiau kaip 10 000 ūkių sodybų ir per 60 000 gyventojų. Iš to bendro apskrities gyventojų skaičiaus daugiau kaip 7-500 dirbo 75 dvaruose. Dvarai, kuriuose dirbo per 200 darbininkų, buvo tik šie: Alvitto — 204, Simanėliškų — 234, Rumokų-232 ir Suklių-215. Daliniai išskyrų Paazerių ir Pilviškių valstijose visuose kituose valstijose dvarų būta po kelio.

Didžiausias apskrities miestas, kuriame gyveno per 7 000 gyventojų, buvo Vilkauskis, po jo sekė Virbalis su veik 4 090, Pilviškiai-2 400 ir kiti viso turėjo nuo kelių šimtų iki vieno tūkstančio gyventojų. Tai miestuose gyventa apie 20% viso apskrities gyventojų. Tai žymiai daugiau negu kituose to meto Lietuvos apskrityse.

Vilkauskio apskritis buvo tarsi auka apgyventa. Tada to apskr. žemės plotą sudarė per 129 000 hektarų, iš kurių dvarams teko didžioji dalis 1930 m. jau žemės reforma bebaigiant vykdyti, to bendro žemės ploto ūkiams, turintiems virš 50 hektarų, teliko 16 385 hektarai, kas sudarė 13% viso bendro žemės ploto, arba 2% visų ten buvusių žemės ūkių įskaitant ir dvarus. Taip Lietuvos nepriklausomybės metais Vilkauskio apskr. buvo žemės reformos pildyta.

Apie tai kalbame todėl, kad tas turėjo įtakos ir J. Glavesko gyvenimui.

1905 m. Lietuvai sukilus, pirmieji dvaruose streikai, socialdemokratų vėdamai, iškilo Vilkauskio apskrityje. Čia tada sustreikavo Taboriškių, Karklino, Zabalino, Padvarko, Vilkauskio, Pustapėdžių, Viščiakaimio, Juodvario, Guzelio dvarų darbininkai, o Vilkauskio mieste streikant išėjo šeriu, pakulų apdirbimo darbininkai. Gių dvarininkė Gauronskienė, jos dvare darbininkams sustreikavus, tuoj iš Vilkauskio miesto pasikvietė ten stovėjusio rusų raitelio pulko kareivius su karininkais. Ji to pulko vadovybei pranešė, kad jos darbininkai sukilo ir dvaro turta naikina. Tuoj į dvarą atėjo apskrities viršininkas su 25 kareiviais. Karininko vedamais. Nors kareiviai buvo ginkluoti, bet dvaro darbininkai jų nepabūgo. Kadangi darbininkai visai ramiai laikėsi ir jie atvykusiems pradžioje, kad jie dvaro turto negrobsto, o tik reikalauja didesnio atlyginimo, tai apskrities viršininkas pasitenkino tik padaręs kratas pas darbininkus. Ieškojo ginklų, atsišaukimo ir socialdemokratų agitatorių. Tokių nerado ir ramiai sau išsinešdino. Dvarininkė teko sutikti su darbininkų reikalavimais. Vėliau visuose Vilkauskio aps. dvaruose buvo streikai.

Tie ir kiti atsitikimai negalėjo tylomis praeiti pro tada ten gyvenusius jaunus lietuvius, dabar Amerikoje 65 metų slenkstį peržengusį Juozą Glaveską, Franką Lavinską, artėjantį 80 metų Antaną Žilinską ir kitus vilkauskiečius, anksčiau ar vėliau atvykusius į Ameriką. Jie visi ar čia Amerikoje ar dar Lietuvoje pasekė socialdemokratams.

J. Glaveskas Lietuvoje gyvendamas taip pat kartu su dabartiniu "Tėvynės" redaktoriumi Vasi/Vasiliausku ir kitais dalyvavo jau reakcijos metais pogrindyje veikiančiame jaunimo rėlyje. Šis jaunimo sąjūdis turėjo savo knygynėlį ir net išleido slapta kelis savo laikraščio numerius. Jame savo raštais dalyvavo J. Glaveskas.

J. Glaveskas atvykęs Amerikon greit įsitraukė į lietuvių socialistų judėjimą ir jis nesuvyravęs pergyveno tuos sunkius lietuvių socialistų sąjungos metus, kada ji komunistų buvo iš visų pusių ujamą, drasko-

PREZIDENTAS SPORTO VARIYBŲSE

Prezidentas Eisenhower su savo sūnu majoru John Eisenhower buvo atvykę į baigiamųjų beisbolo rungtynių atidarymą New Yorke. Kaip žinoma, šių metų "World Series" laimėjo New Yarko Jankių komanda.

ma. Brooklyne tada veikia komisijos paruošiamajam darbu, nesigailėjo iš savo pusės duoti komisijai daug naudingų patarimų ir jos veiklai paremti pradžia paskyrė iš 25. Kitas kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 21 d. 3 val. po pietų tame pat Atletų klube. Kviečiami atsilankyti ne vien nariai, bet ir norintieji susipažinti su LDD veikla arba pasirošę į 7 kuopos eiles.

Narys
NEW YORK, N. Y.
Svarbus draugijų atstovų susirinkimas
New Yorko lietuvių taryba kviečia visų New Yorke esančių lietuvių organizacijų visuotinį metinį susirinkimą 1956 m. lapkričio 10 d., 6 val. vak. Lietuvių piliečių klubo viršutinėje salėje, 280 Union Ave., Brooklyne. Į susirinkimą kiekviena organizacija siunčia bent po 2 atstovus. Visoms toms organizacijoms, kurių adresus Taryba turi, bus pasiųsti atskirai pakvietimai. Visas kitas lojalias lietuvių organizacijas (klubus, draugijas, laikraščius, chorius ir kitas), kurios iki šiolai tokiuose susirinkimuose nedalyvavo ir nėra nurodžiusios savo adresą, Taryba prašo prisiųsti savo atstovus.

Susirinkime, be New Yorko lietuvių tarybos metinio pranešimo apie savo veiklą ir naujos Tarybos valdybos rinkimų, Lietuvos laisvės komiteto pirm. V. Sidzikauskas padarys pranešimą pasaulinės politikos ir Lietuvos laisvinimo klausimais. Pirm. A. Oslapas
Rodė televizijoje
Spalio 14 d. televizijoje rodė mūsų batų fabriką (Indian Walk Foot Wear S. Waterbury Shoe Co.), kaip mes dirbame. Aš tame fabrike jau dirbu 30 metų.
S. Paražinskas
DETROIT, MICH.
"Cigonų Baronas" atvyksta į Detroitą
Jau senokai kalbama apie "Cigonų Barono" komiškosios operos pakvietimą galimūms į Detroitą. Visi žino šio garsaus Johano Strauso veikalo vertę. Daugeliui dėl didelių pastatymo išlaidų šis sumanymas atrodo neįgyvendinamas.

Tačiau ryžtingi detroitiečiai visas kliūtis nugalėjo. Lapkričio mėn. 4 d. (sekmadienį), 3 val po pietų Western High School patalpose (1500 Scotten Av., prie Clark Parko) įvyks "Cigonų Barono" pastatymas. Operetę stato garsus Amerikos lietuvių "Pirmyn" choras. Pagrindinę rolę vaidins Metropolitan operos solistas Algirdas Brazis. Muzikinę dalį atliks Detroito simfoninis orkestras. 90 artistų puikiuose spalvotuose kostiumuose vaidins šį nuostabią veiklą. Jau dabar laikas užsisakyti bilietus. Ypač bilietais iš anksto apsirūpinti patartina tolimųjų Michigano apylinkių ir Kanados lietuviams. Norintieji iš anksto užsisakyti bilietus prašomi kreiptis pas A. Naruševičių, 3550 Bagley St., Detroit 16, Mich., tel.: TA 5-5947. Šiaurinės miesto dalies lietuvių gali kreiptis pas J. Spalį, 156 W. Evelyn Hazel, Park, Mich., tel. LI 6-9626. Be to, bilietai bus parduodami "Neringoje" ir kitur. Taigi, naudokitės proga! Šis veiklas vargiai ar ateityje bebus čia vaidinamas.

Visų kuo nors prisidėjusių prie "Cigonų Barono" pastatymo — spaudos darbininkų, bilietų platintojų ir kitų pavardes bus paskelbtos spaudoje.

Rengėjai

GARDNER, MASS.

Įvairios naujienos

— Sargotai ir Pliskauskai spalio 66 d. Lucienės restorane surengė šaunų pokylį Tamošui ir Lucijai Lukams jų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakčiai paminėti.

— Robert Stankaitis spalio 6 d. siunčia su vietos miesto majoro dukterimi Norma Fredette. Vestuvės buvo labai iškilmingos.

— Marė Genytė ištėkėjo už Ned Keney iš Worcesterio ir apsigyveno Long Branch, N.J.

— Buves lietuvių bendrovės pirm. Stasys Sargotas, dabar gyvenantis Worcesterio, susilaukė pirmojo gandro, kuris atnešė jam ir jo žmonai įpėdinę — Janie Marie.

— Namus nusipirko jauniejai Narbutai, o L. Badieriai pasistatė puikų mūrinių namų. Benys Šetrauskas nusipirko namus kartu su uošviu.

— Lietuvių moterų Birutės draugija spalio 27 d. klubo patalpose rengia metinę vakarienę. Pradžioje valgyti ir artimesniųjų vietovių lietuvių.

— Seni Gardnerio gyvenvietojai Necelai siurame šeimyniniame rately minėjo savo vedybinio gyvenimo 45 metų sukaktį. Jie užaugino dvi dukteris: Grunkienę ir Sabulienę ir 2 sūnus: Juozą (Providence) ir Joną (Gardner).

— Linkiu sukaktuvininkams sulaukti aukštinio jubilėjaus. Gardnerietis.

WORCESTER, MASS.

Spalio 20 d. Lietuvių bendruomenė savo patalpose pradeda žiemos pobūvius lankoma įvairia programa.

Tą pačią dieną Birutės šalpos draugija Piliečių klubo salėje rengia centinį šėlavimą.

Connecticut kloniuose

OAKVILLE, CONN.

"Oakvillės viršaitis"

Waterburio apylinkės visuomet gražios, bet rudėniop gražiausios, kai medžių lapai ima dažytis įvairiausiomis spalvomis, o tarp jų smėgšnios uolos dar pilkesnėmis rodosi. Aną ravaigalį pasileidome į Oakville pasidairyti, pačiuoti. Mūsų bičiulis tremtinys A. Bulota su savo šeimynėle ten nusipirkęs namą ir didokame sklype jau prisidaigstęs ir medelius. Visur rasi išlaikytos mūsų tautos vaikų; beveik visi jie sugebėjo neblogai įsitaisyti.

Iš Bulotų pasukome pas žinomą lietuvių ūkininką Tomą Visockį prie Echo Lake kelio. Tomas ir jo žmona pasitiko mus tarytum seni draugai, aprodė savo ūkį, leido prisikrėsti obuolių. Gražų pažūrėti į jų plačius laukus, dailius pastatus, moderniškai įrengtoje kūlų tėje atrajojanti apie 40 galvų pulkėli piningų karvių.

Vakare, prie ponios Bulotienės puikiai padengto stalo, mes su Tomu Visockiu plačiai išsikalbėjome. Apšvietęs senis! Kaip doras žmogus ir pavyzdingas ūkininkas, jis čia gerbiamas ne vien lietuvių, bet ir kitataučių tarpe. Kažkas ji net "Oakvillės viršaitis" praminė. Buvo už ką: Tomas ne tik gražiai tvarko savo ūkį, bet mieliai pataria pradedantiems įsikurti, draugiškai naujiesiems ateiviams, dalyvauja įvairiose lietuvių bei profesinėse organizacijose ir ten visuomet suranda sveiką mintį, taria svarų žodį.

— Visos lietuviškos srovės bei partijos geros, jei jos vieningai dirba Lietuvos labui, — sako man tasai žilagalvis ūkininkas, iškėlęs iš Tėvynės daugiau nei prieš 50 metų. Pats jis laikosi kairėje, "su dabininkais". Kai vienas klubas, kuriam Tomas priklauso, nuo seniau apsėstas "rušavų", vis nenorėjęs skirti Lietuvos laisvinimo reikalams aukų, praėjo vasario 16 proga Tomo stiprus žodis aną "tradiciją" sulaužė ir buvo išsiųsta kur reikia bent 50 dol.

Gaila, tasai puikus lietuvis ir jo gerutė žmona jau linkę vadintis seniais ir ren-

REIKIA LINOTIPININKO

Yra darbas spaustuvių patyriam linotipo operatoriui, arba jaunam žmogui norinčiam mokytis dirbti prie linotipo.

Kreiptis į "Keleivio" ofisą 636 E. Broadway, So. Boston raštu ar asmeniškai.

giasi savo ūkį parduoti. Vaikai užaugo, išsiskirstė kur jiems geriau ir nėra kas ilgai tėvų praktiku laistytą žemę toliau puresna, rinktinus gyvulius apžiūri, o samdyti darbininkai mažame žemės ūky — nepajėgiama.

J. K. Ka.

E. ST. LOUIS, ILL.

Prasidėjo pobūviai

Vasarą turėjome porą šeimyninių gegužinių, o rudeniui atėjus jau buvo keli pobūviai.

Rugsėjo 2 d. iškilmingai buvo pašventinta naujoji bažnyčia. Mane stebino, kad bažnyčioje šalia kitų vėlavų nebuvo mūsų trispalvės. Argi ji iškilmingų rengėjams nieko nereikia?

Vakare buvo didelis pokylis, kuriame S. Baranauškas, kuris išvyksta į Italiją tobulintis, padainavo kelias dainas.

Rugsėjo 27 d. bažnyčia rengė didelę loteriją (bazarą) su visokiomis pramogomis. Pelną turėjo daugiau negu \$1,500.

Spalio 14 d. Bendruomenė suruošė linksmą šokių vakarą, kurio meninę dalį atliko "Nemuno" choro likučiai.

Prieš porą metų "Nemuno" choro buvo 20 dainininkų, o dabar beliko tik 4 vyrai, kurie dabar groja ir dainuoja. Tai A. Pauliukaitis (jis buvo choro vedėjas) — smuikas, Z. Gribynas — akordionas, P. Atanasovas — gitara ir J. Kleinaitis — būbna.

Šitie vyrai, seniau mus linksminę dainomis, dabar linksmina gražia muzika. Bet jų papildydami gražiomis dainelėmis.

Dievo Paukštelis

NEW CITY, CAL.

Jau kelis kartus buvo rašyta apie gražią gyvenvietę Yucaipa, bet lietuviams nėra žinoma kita vieta, toliau nuo Yucaipos tarp Yuca ir Joshua Tree, kur naujai kuriamas New City.

Tai tikrai dangiška vieta šioj žemėj. Čia atostogauti susirenka iš įvairių valstijų visokių tautų žmonių, bet lietuvių tebuvau tik as viena. Čia atvažiuoja žmonės išlyskusiais veidais, o po dviejų savaitių grįžta raudoni, žibantiomis akimis piini naujos gyvybės.

Mary Stines.

Vienoj New Jersey valstijoje automobilių yra daugiau negu visoj Afrikoj.

JAU GALIMA UŽSISAKYTI

"Keleivio" Kalendorių 1957 Metams

Ir šiais metais "Keleivis" leidžia didelį, apie 100 puslapių kalendorių 1957 metams. Kalendorių jau galima dabar užsisakyti.

Kaip kitais metais, taip ir 1957 metų kalendoriuj bus daug idomių skaitymų, informacijų, eilių, patarimų, juokų ir plati kalendorinė dalis su tautiškais ir bažnytiniais vardaais.

Patartina kalendorių užsisakyti jau dabar. Kaip tik jis bus atspausdintas, jis tuoj bus pasiųstas užsisakiusiems.

Nežiūrint kad viskas brangsta, "Keleivio" kalendoriaus kaina nesikeičia. Ji buvo ir lieka 50 centų. Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway
So. Boston 27, Mass.

Pasaukojo \$25 "Darbo" vėjau reikalams

Lietuvių darbininkų draugijos 7 kuopa pirmą kartą po vasaros atostogų susirinko rugsėjo 23 d. Atletų klube, Brooklyne. Taip pasitaikė, kad daugelis narių turėjo tą dieną būti kur kitur, o dalis dar nebuvo grįžę iš atostogų, tai susirinkimas nebuvo gausus. Tačiau reikalų jis aptarė daug, ypatingai organizacijos ir "Darbo" vėjau atžvilgiu. Kuopa pilnai pritarė iki šiolai atliktam "Darbo" va-

"Cigonų Baronas" atvyksta į Detroitą

Jau senokai kalbama apie "Cigonų Barono" komiškosios operos pakvietimą galimūms į Detroitą. Visi žino šio garsaus Johano Strauso veikalo vertę. Daugeliui dėl didelių pastatymo išlaidų šis sumanymas atrodo neįgyvendinamas.

"KELEIVIO" SKAITYTOJAI!

Remkite Modernią Lietuvišką Vaistinę

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Per mūsų vaistinę galima siųsti vaistus su apmokėtu mui-tu į Lietuvą ir į visus U. S. S. R. kraštus. Mes užlaikome visus vaistus, kurie yra reikalingi Lietuvoje, kaip Rimifon, streptomycin, validol ir nuo reumato ampulių. Per mūsų vaistinę vaistai pasiekia Lietuvą į 10 dienų, o į Sibirą ima 22 dienas oro paštu. Visi siuntėjai per mus gauna garantiją iš rusų valdžios. Rašykite mums sveikatos reikalais. VYTAUTAS SKRINSKA
Ideal Pharmacy vaistinės savininkas
ir Notary Public

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Alou, Maiki! Kaip tau einasi?
—Neblogai. O kaip tau, tėve?
—Neslėkta ir man.
—Ar kiaušius savo batus jau sutaisė?
—Maiki, dabar tiek daug visokių žinių, tiek daug reikiams, kad apie batų taisymą aš ir pamiršau.
—Žinių, tėve, visada buvo. Kodėl tik dabar tėvas pradėjai dėl jų rūpintis?
—Tokių navatų dar niekad nebuvo, Maiki. Ve, pereitą savaitę Bostone buvo nusūdyti tie banditai, ką aprubavojo Brinkso kluapanija. Septyni jų gavo dželos ant viso amžiaus, o aštuontas nusūdytas net ant aštuonių amžių. Taigi dar dar man sukasi galva ir negaliu išsigeriuoti, kaip jis galės sėdėti 8 amžius? Juk jis gyvens tik vieną amžių?
—Matyt, tėvas kalbi apie tos gausios vadą McGinnį, ar taip?
—Jes, apie jį. Ar sakai, kad jis buvo tos gengės vadas. Kitaip pasakius, šefas?
—Taip, tėve. Jis buvo vyriausias tos aferos inžinierius.
—Bet gazetos rašo, kad jis tenai nebuvo. Kai ta šaika pinigų rubavojo, tai McGinnis buvo visai kitą vietą ir kalbėjosi su policiniais.
—Tai buvo toks planas, tėve, kad McGinnis galėtų turėti įrodymą, jog jis nekaltas. Tai buvo gudriai suplanuotas samokslas. Ir už tą samokslą jis gavo vieną amžių kalėjimo. Antrą amžių jis gavo už tai, kad jo išmokyti banditai buvo ginčiuoti. Trečias amžius buvo pridėtas už tai, kad jis nakties laiku įsilaužė įstigon. Ketvirtas amžius už tai, kad grasindami ginklais jie surišo tos įstaigos tarnautojus, užkamšė jiems burnas ir pagrobė \$1218, 211 pinigų. Paskui dar keturi amžiai kalėjimo jam buvo pridėti už kitus prasižengimus, surištus su tuo plesimiu. Taip pasidarė iš viso aštuonių amžių kalėjimo bausmė. Bet tai nereiškia, kad jis turės išbūti kalėjime tokį ilgą laiką, nes visus „aštuonius amžius“ jis sėdės tuo pačiu laiku, ir po 20 metų jau galės būti paleistas, jeigu nenumirs anksčiau.
—Vadinasi, aštuoni amžiai sudėti į vieną, ar taip?
—Taip, tėve.
—Nu, matai, Maiki. o tu sakai, kad stebuklą ant svieto nėra. Juk tai kone taip, kaip Biblijoje, kur tūkstantį metų Maizius sudėjo į vieną dieną.
—Čia, tėve, ne stebuklas, o tik keista teismų praktika.
—Žinai, Maiki, kad aš buvau nuėjęs Zaccirko pakausti, ką jis apie tai mąslina. Jis rokuoja, kad valdžia be reikalo tuos banditus gaudė. Sako, tas gaudymas per šešius metus ir dabar teismas kaštavo valdžiai apie \$5,000,000, tai yra daugiau, negu jie išplėšė. O koks iš to pasitiks? Sako, tu pinigų, ką jie išplėšė, policija visai nesuraudo. Gal užkasti kur žemėje supus. O jeigu tu banditų niekas nebaderiuotų, tai jie tą milijoną dolerių būtų pralaidinę ir būtų davę bizonieriams gerai uždirbti. Milijonas dingęs, valdžia dar pridėjo 5 milijonus ir uždarė 8 žmones į lakupą, kur per visą amžių turės duoti jiems fry burdą. Jie valgs skarbavą duoną ir gyvens be jokio klapato, nereikės nei takų valdžiai mokėti.
—Jeigu kalėjime taip gerai, kaip Zaccirka galvoja, tai, tėve, paklausk jį, kodėl jis nepasirūpina gauti tenai „fry burdą“ sau? Tegul įvarto porą plytų per langą ir policijos nuovadą ir gaus nemokamą pragyvenimą.
—Ne, vaiki, jis to nedarys.
—Kodėl?
—Sunku pasakyti, Maiki, kodėl žmonės nenori geresnio gyvenimo. Tu žinai, kaip komunistai giria Sovietų Rusiją, o betgi Prūsai keliauti per visą Europą, kad galėtų pasirinkti darbo kur kam geriau.
—Pagaliau reikės vesti bendrą ūkinę politiką santykiuose su kitais kraštais už Europos ribų, kaip Ameriką, Azijos bei Afrikos valstybes, Sovietų blokas.
—Kaip išvada iš Europos apjungimo teks derinti bendrą Europos valstybių politiką kitų kraštų atveju, ir jau savaime kils reikalas panaikinti pasus, tvarkyti susiekimą viso kontinento mastu, sustiprinti ūkinį ir kultūrinį bendradarbiavimą. Bus bendras reikalas iš vieno rūpinti ir apsigynimą, kol Europai gres komunistinio bloko užpuolimas.
—Kiek yra vilties, kad Europa pagaliau susiglaudins, nugalėdama labai didelius sunkumus?
—Kiek yra vilties, kad Europos apjungimo idėja yra nebejauna. Ji buvo žadinama dar prieš pirmąjį karą, bet pradžioje tebuvo geros valios žmonių svajonė. Po antrojo pasaulinio karo idėja vėl iškilo ir netik dėl Sovietų grėsmės. Paskutinis karas daug ką pakeitė. Europos valstybės, turėjusios kolonijų kituose pasaulio žemynuose, baigia jų netekti. Iki šiol socializmo mitusieji kraštai dabar priversti gyventi iš savės. Tokioje padėtyje yra Anglija, Prancūzija, Olandija, Italija ir gali būti Belgija ir Portugalija. Jau ne tik bunda, bet pradeda atgauti nepriklausomybę Azijos bei Afrikos tautos, dar šiame šimtmečiuje vergavusios kolonialinės valstybės. Jos imasi naujai kurti savąjį gyvenimą, siekdamos kurti savąją pramonę. Indija tam yra ryškus pavyzdys. Europos kraštams gresia pavojus netekti bent dalies rinkų savo pramonės dirbiniams ir susilaukti vis didesnių sunkumų gauti žaliavų savo fabrikams. Kiek bebūtų Ameriką padėjusi karo išsilaikyti Europai, Europa neslėpdama žiūri į Ameriką žvaizdėmis. Sparčiai tobulėjanti Amerikos fabrikų technika jos savos žaliavos beveik neišsėmiami šaltiniai, Amerikos panaudojami Kanados ir Pietų Amerikos žaliavų išteklių gresia Europos ūkiui, kad jis gali patekti Dėdės Samo stambiojo kapitalo priklausomybėn. Tas viskas verčia Europą susigriebti ir naujai planuoti savo ateitį. Verčia bent visus pramoninguosius Europos kraštus ir iš čia auga mintis, virstanti reikalu. Tik apsigynėjusi Europa pajėgs sukurti tiek stiprų ūkį, kad jis galėtų atsilaikyti pasaulinėse varžybose, virsti „trečiąja jėga“ gretimai Amerikos ir komunistinio bloko kraštų ir nenustoti seniausio, pažangiausio, civilizacijai vadovaujančio žemyno vaidmens. Adenaueris, šiame Europai likimiam reikale gretimai eikdamas su belgų socialistu vadu Spaaku, stoja vykdyti senąjį socialistų idealą, nes tai daryti verčia pats gyvenimas. Į apsigynusią Europą turės dėtis ir išsilaisvinusi Lietuva, pasisavindama jos laimėjimus bei socialinę pažangą.

Europa apsigynimo kely

Rugsėjo mėn. gale Vokietijos ir Prancūzijos vyriausybės galvos, dr. Adenaueris ir Guy Mollet, susitarė dėl Saaro srities grąžinimo Vokietijai. Susitarimas žada būti parlamentų patvirtintas šiomis dienomis. Tuo susitarimu baigiamas ilgokas ginčas tarp kaimynų, ir jo pasiekus, santykiai tarp vokietų ir prancūzų iškart atslūgo.

Tas susitarimas turi didesnės reikšmės, kaip tik kaimyniškų santykių išlyginimas. Susitarimo proga buvo pakalbėta ir Europos apjungimo reikalu. Europos apjungimo klausimas buvo dar anksčiau primintas kitais minėtų kraštų kaimynams Europos Vakaruose ir iš jų gautas visiškas pritarimas. Atrodo, kad jau artimiausiu laiku šešios Vakarų Europos valstybės, Prancūzija, Vokietija, Italija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas (o gal ir Anglija) imsis konkrečių žygių susiglausti.

Kai iki šiol didžiojo akstinu vienyti buvo Sovietų toms valstybės grėsmė, vertusi jas apsigynimo Atlanto pakto (NATO) organizacijoj, tiek dabar gretimai su apsigynimo reikalu vis labiau skiriama reikšmė ūkiniam Europos apsigynimui, tikrajam apvienintoms Europos pagrindui. Pradžiai tam buvo padaryta sukuriant vadinamąją **pleno ir anglies bendruomenę**, apjungusią Vokietiją, Prancūziją, Belgiją, Olandiją, Liuksemburgą ir Italiją.

Europos apvienijimo tikslas—sukurti iš jos valstybių **bendrą ūkinį vienetą**. Tam tikslui pasiekti reikės daug kas padaryti. Reikės išgauti mitybą užtvaras, kuriomis šiandien yra atsiuvenius nuo kaimynų vienos valstybės; prekyba turės būti laisva. Reikės reguliuoti prekių kainas, įvesti bendrą pinigą ar bent suiderinti tarp savęs atskirų kraštų valiutas; reikės iš vienos vietos tvarkyti kreditų paskirstymą įvairiems kraštams. Kad nebūtų niekams apverčiamas žmogaus darbas, gamybai reikalingos žaliavos ir kapitalai, bus reikalinga ūkis **planuoti**. Gaminti tik tas, kas reikalinga patiems Europos gyventojams, arba bus galima eksportuoti į kitus kraštus.

Ūkinės varžybos tarp atskirų kraštų ar atskirų pramonės sričių pasiliks, kad ir sušvelnintos. Ir dėl to reikės derinti atlyginimą už darbą, dirbančiųjų socialinis aprūpinimas ligoje, nedarbo metu ir senatvėje. Reikės tvarkyti „darbo rinką“ ir leisti darbininkams laisvai keliauti per visą Europą, kad galėtų pasirinkti darbo kur kam geriau.

Pagaliau reikės vesti bendrą ūkinę politiką santykiuose su kitais kraštais už Europos ribų, kaip Ameriką, Azijos bei Afrikos valstybes, Sovietų blokas.

Kaip išvada iš Europos apjungimo teks derinti bendrą Europos valstybių politiką kitų kraštų atveju, ir jau savaime kils reikalas panaikinti pasus, tvarkyti susiekimą viso kontinento mastu, sustiprinti ūkinį ir kultūrinį bendradarbiavimą. Bus bendras reikalas iš vieno rūpinti ir apsigynimą, kol Europai gres komunistinio bloko užpuolimas.

Kiek yra vilties, kad Europa pagaliau susiglaudins, nugalėdama labai didelius sunkumus?

kui 1947 m. mirus, šv. Kazimiero parapijai skiriama kunigas kitatautis. Protestuojama. Ginčas su vyskupuja aštrėja. Ultimatumas, ir įsakoma naktį išnešti švenčiausiąjį, ir bažnyčia nugriauinama. Baigta. O kun. Pr. Žekas per trumpą laiką buvo išmokėjęs \$15,000 skolos ir sutelkęs apie \$30,000 naujai bažnyčiai, klebonijai ir mokyklai statyti. Viskas žuvo.

Pridursim: Ne tik čia daug lietuvių sunkiu praktiku uždirbtų centų atiteko svetimiesiems.

Artėja Balfo seimas

Karų ir okupacijų padariniai baisūs. Milijonai žmonių neteko laisvės, tėvynės, pragyvenimo šaltinių ir pagaliau sveikatos. Lietuvių tauta yra viena tu, kuri labiausia nukentėjo. Vargė esančių, sveikatos ir vilties netekusių yra dar tūkstančiai Vakarų Europoje, o nepalyginamai didesni skaičiai šaukiasi pagalbos iš Sibiro ir iš pačios Lietuvos.

Balfui iškyla nauji uždaviniai ir atsiveria nauji platus darbo plotai. Amerikos lietuvių yra ta priebėg sala, tuo pagalbos ir paguodos šaltiniu, į kurį visų išvargusių akys yra atkreiptos ir išdžiūvusios rankos yra ištiesios. Mes esame prašomi nepaversti savo širdies kietu akmeniu, bet išgirsti kanciančių skundus, jų prašymus ir neatsakyti pagalbos.

Pakrikiai tos pagalbos atlikti neįmanoma. Reikia čia sutarimo ir gerai organizuotų pastangų. Prieš 12 metų Amerikos lietuvių sukurė vien tik šalpos reikalams specialią visų lietuvių organizaciją BALFą. Amerikos valdžia ją pripažino ir ji išaugo į labai rimtą šalpos įstaigą. Per 12 savo veiklos metų ji atliko nepaprastos apimties pagalbos darbą, kaip šalpos, taip ir tremtinių įkurdinimo srityse. Pradžioje buvo manyta, kad BALFo amžius nebus labai ilgas. Antrasis pasaulinis karas pasibaigęs, paversta Lietuva atgaus laisvę, visi sugrįš į savo namus ir vargas nebeslėgs lietuvių. Deja, taip nevyko. Antrasis karas dar neužbaigtas ir pavergtos tautos tebešunkia vergija, o prievarta išvaryti žmonės skęsta begaliname skurde.

Ne žmonės būtime, jei jiems savo rankos neįstos. Todėl BALFas ir toliau lieka gyvenime, nes jo paskirtis dar neatlikta, jo darbai nebaigti. Šių metų lapkričio 23-24 dienomis įvyks kas du metai šaukiamas BALFo seimas. Seimas susirinks Detroito, Mich., kur gausi to miesto lietuvių kolonija su dideliu vslumu ruošiasi jį priimti. Vairbu, kad lietuvių visuomenė tuo seimu susidomėtų, visi BALFo skyriai savo atstovus atsiųstų ir naudingų pasiūlymų atvežtų. Šis seimas bus eilinis, bet iš tikrųjų bus nepaprastas, nes BALFui nauji darbo plotai atsiveria, kuriems apdoroti reikia ne tik geros organizacijos, patirties, bet taip pat ir artimo meilės, noro jam padėti, darbo ir aukos.

Tektų laukti didelio tuo seimu susidomėjimo ir gausaus atsilankymo, nes svarstomi reikalai bus nepaprastai jautrūs, gyvybiniai ir lies visus lietuvius.

St. Miškinis

Pasauly yra 51 miestas, kuriuose gyvena daugiau ne vieną milijoną gyventojų.

PLAUKIKS SKRENDA

Tai dalis Amerikos plaukikų, kurios dalyvauja šių metų olimpinėse žaidimuose varžybose Melbourne, Australijoje. Jų viso labo bus 13 ir dar 3 vyrai. Iš New Yorko jos iškrido olandų lėktuvu į Olandiją, o iš ten toliau aplink pasaulį ir tada vyks į varžbas.

Džiova tebegresia

Suradus naujus vaistus nuo džiovos, mirtis nuo šios ligos per paskutinius dešimt metų sumažėjo 75%. Jei dar 1949 m. buvo ligoninėse perpildytos džiova sergančios, tai per paskutinius 2 metus vien New Yorko valstybėje 1841 lova džiovos pacientams buvo išimta iš apyvartos. Pasėkmingų vaistų įtakoje sumažėjo ir laimės, kurį džiova sergas turi praleisti ligoninėje ar sanatorijoje.

Bet dar toli gražu iki džiovos įveikimo. Šiuo metu Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra apie 400,000 sergančių džiova, o kiekvienais metais prisideda apie 100,000 naujų ligonių. O džiova apsikrėtusių arba nesiojančių dar gyvas bacilas savo krūtinėje (kurios dažnai yra sukalėjusiose židiniuose) yra apie 55 milijonai šio krašto gyventojų. Šie žmonės nors užsikrėtę, bet jie nesirgo, nes organizmas pajėgė laikinai apsiginti nuo šio amaro. Bet susidarius nepalankioms sąlygoms, kaip prastas maitinimas, persidirbimas, pašalinės ligos, šios „miegančios“ bacilos vėl gali pasidaryti giltinės pagelbininkės. Apšaučiuojama, kad iš šių 55 milijonų užsikrėtusių, apie 2 milijonai ir 700 tūkstančių susirgs savo gyvenime atlapkričio 23-24 dienomis įvyks kas du metai šaukiamas BALFo seimas. Seimas susirinks Detroito, Mich., kur gausi to miesto lietuvių kolonija su dideliu vslumu ruošiasi jį priimti. Vairbu, kad lietuvių visuomenė tuo seimu susidomėtų, visi BALFo skyriai savo atstovus atsiųstų ir naudingų pasiūlymų atvežtų. Šis seimas bus eilinis, bet iš tikrųjų bus nepaprastas, nes BALFui nauji darbo plotai atsiveria, kuriems apdoroti reikia ne tik geros organizacijos, patirties, bet taip pat ir artimo meilės, noro jam padėti, darbo ir aukos.

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLISKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai iškant darbo, važiuojant geležikeliu, prie darbo, arba nuėjus pas sluvęją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.

Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasakaitų ir viskas paaiškinta lietuviškai.

Kaina 75 Centai

Užsiskant adresuoti:

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

mas rentgeno spinduliais, kuris daugelyje vietų atliekamas veltui.

VI. K.

Angliakasiai Laimėjo

200,000 minkštosios anglies kasėjų laimėjo 30 centų valandinio priedo, kurio pusė bus pradėta tuoj mokėti, o likusi dalis nuo kitų metų balandžio 1 d. Be to, jie gaus dvigubą atlyginimą už dirbamus sekmadienius ir kitas šventes, o už šeštadienius pusantro. Vasaros atostogos bus apmokėtos \$180, o žiemos Kalėdų-Naujųjų metų — \$40.

Prieš 10 metų angliakasiai uždirbo mažiau negu plieno ar automobilų pramonės darbininkai, o dabar kada angliakasiai uždirbs vidutiniškai per dieną \$22.25, jie bus pralenkę kitų šakų darbininkus. Jų vidutinis dienos uždarbis bus didesnis kaip \$3.

Laimėjus minkštos anglies kasėjams, tą patį laimės ir kiti angliakasiai, kurių viso labo yra 400,000.

Unijos vadai derybas šį kartą vedė tyliai. Unijai laikas buvo palankus, nes anglies pareikalavimas didėja, anglų eksportas šiemet gal bus didžiausias negu iki šiol buvo; jam skatinti ir vykdyti yra sukurta net nauja bendrovė, kurioje be kasyklų savininkų dalyvauja geležinkelio bendrovės ir angliakasių unija.

JOHN L. LEWIS

Visa tas angliakasių vadovybė su jos „karaliumi“ John L. Lewis priešaky padėjo be streiko išsiderėti savo krūtinėje (kurios dažnai yra sukalėjusiose židiniuose) yra apie 55 milijonai šio krašto gyventojų. Šie žmonės nors užsikrėtę, bet jie nesirgo, nes organizmas pajėgė laikinai apsiginti nuo šio amaro. Bet susidarius nepalankioms sąlygoms, kaip prastas maitinimas, persidirbimas, pašalinės ligos, šios „miegančios“ bacilos vėl gali pasidaryti giltinės pagelbininkės. Apšaučiuojama, kad iš šių 55 milijonų užsikrėtusių, apie 2 milijonai ir 700 tūkstančių susirgs savo gyvenime atlapkričio 23-24 dienomis įvyks kas du metai šaukiamas BALFo seimas. Seimas susirinks Detroito, Mich., kur gausi to miesto lietuvių kolonija su dideliu vslumu ruošiasi jį priimti. Vairbu, kad lietuvių visuomenė tuo seimu susidomėtų, visi BALFo skyriai savo atstovus atsiųstų ir naudingų pasiūlymų atvežtų. Šis seimas bus eilinis, bet iš tikrųjų bus nepaprastas, nes BALFui nauji darbo plotai atsiveria, kuriems apdoroti reikia ne tik geros organizacijos, patirties, bet taip pat ir artimo meilės, noro jam padėti, darbo ir aukos.

76 metų amžiaus angliakasių unijos vadas Lewis, kalbėdamas angliakasių konvencijoje, pabrėžė, kad už savo dabartinę padėtį turime būti dėkingi tiems, kurie net savo gyvybę aukojo tais laikais, kada prieš uniją stėjo ir darbdaviai ir vyriausybė.

Jis sakė, kad unija nuo pat pradžios skatino darbdavius įvesti vis tobulėsius gamybos įrankius, mechanizuoti kasyklas ir todėl šiandien Amerikos kasyklose vienas drabininkas anglies iškasa 8 kartus daugiau negu Anglijoje, todėl ir anglies iškasimas čia atsieina 3 kartus pigiau negu Anglijoje ir angliakasiai gali gauti 5 kartus didesnius atlyginimus negu Anglijoje.

MOTERŲ SKYRIUS

Mokslas ir gimdymai

Keista, bet skaičiai rodo, medžiagiškai iki gimdymo kad juo mokytesnės moterys, tuo jos mažiau vaikų turi. Taip yra bendrai visose paėmus. Atsikiūrę atsiti- kimų yra visokių. Žinovat, toms. Jos geriau viską ap- išnaginę šio krašto gy- ventojų surašymų duome- nis, susekė, kad 1,000 mo- skytinių metų mokytes- terų, kurios nebuvo baigu- sios daugiau kaip pradžios mokyklos 7 klases, viduti- niškai vaikų turėjo 2,905, o baigusios 7 ar 8 klases tik 2,341.

Dar mažiau vaikų turė- jo mokytesnės moterys. Pa- vyzdžiui, 1,000 lankiusių aukštesniasios mokyklas 1-3 metus turėjo 1,865 vai- kus, o jas baigusios tik 1,511.

1,000 moterų, lankiusių kolegijas 1-3 metus, viduti- niškai turėjo 1,533 o lan- kiusio 4 ir daugiau metų tik 1,412.

Sitie skaičiai rodo, kad moterys, baigusios ne dau- giau kaip 7 pradžios mo- kyklos klases, vaikų turi dvigubai daugiau negu bai- gusios kolegijas.

Be to, yra žinoma, kad bevaikių ištekejusių moterų procentas tarp kolegijas baigusios yra dvigubai di- desnis negu tarp nebaigu- sių pradžios mokyklų.

Tie žinovat, išnaginę 18.6 milijonų šio krašto bal- tosios rasės ištekejusių mo- terų, kurios iki 1950 metų turėjo 34.4 milijonus vaikų, duomenis, daro išvadą, kad jeigu visos tos moterys būtų buvusios išmokslintos kolegijose, tai jos būtų tu- rėjusios tik 26.2 milijonų vaikų. Vadinasi, 8.2 milio- nai vaikų nebūtų gimę. Ne- būtų ir gyventojų prieaug- lis. O dabar jau gimsta per metus daugiau ne 4 milio- nai vaikų, ir jei gyventojų skaičius vis auga, tai čia daugiausia nusipelnė kole- gijų nebaigusios moterys.

Kodėl mokytesnės mote- ryš turi mažiau vaikų? Visų pirma dėl to, kad jos vėliau išteka. Yra patirta, kad juo moterys vėliau iš- teka, tuo mažiau vaikų tu- ri. Išnaginę 40-44 me- tų amžiaus moterų (taigi, tų, kurių pajėgumas gim- dyti jau eina į patį galą) duomenis, susekta, jog tos, kurios išteko jaunesnės kaip 25 metų, vaikų turėjo 50% daugiau negu tos, ku- rios išteko vyresnės. Tai- gi, ne mokslas kaltas, bet vėlesnis ištekejimas.

Be to, mokytesnės mote- ryš ištekusios ilgiau del- sia su gimdymu, nori geriau

medžiagiškai iki gimdymo eusitvarkyti. Medžiaginės sąlygos turi daugiau įtakos mokytes- nėms šeimoms negu ki- kimų yra visokių. Žinovat, toms. Jos geriau viską ap- išnaginę šio krašto gy- ventojų surašymų duome- nis, susekė, kad 1,000 mo- skytinių metų mokytes- terų, kurios nebuvo baigu- sios daugiau kaip pradžios mokyklos 7 klases, viduti- niškai vaikų turėjo 2,905, o baigusios 7 ar 8 klases tik 2,341.

Pasak žinovat, betgi pa- nis, susekė, kad 1,000 mo- skytinių metų mokytes- terų, kurios nebuvo baigu- sios daugiau kaip pradžios mokyklos 7 klases, viduti- niškai vaikų turėjo 2,905, o baigusios 7 ar 8 klases tik 2,341.

Todėl matomas palinki- mas mažėti gimdymų skai- čių skirtumui tarp nemoky- koligijas 1-3 metus, viduti- niškai turėjo 1,533 o lan- kiusio 4 ir daugiau metų tik 1,412.

Žinovat sako, kad jei no- rime, kad gyventojų skai- čius bent nemažėtų, tai 1,000 ištekejusių moterų tu- ri turėti 2,500 vaikų.

Kol kas mažesnio išsimok- slinimo moterys tą skaičių prašoka, bet kolegijas ra- gavusios toli atsilieka. Kaip anksčiau minėta, paskuti- niuųjų metų ir jos daugiau gimdo, todėl jei ta linkmė nepasikeis, reikia laukti didesnio gyventojų prieaug- sties. O jam vietos ir duonos šiame krašte dar yra pa- kankamai. R. M.

Proto ligos išgydomos?

Proto ligos šiame krašte sudaro nepaprastai didelę nelaimę. Kiek daug yra pro- tinių iškrypėlių galima įsi- vaizduoti iš to, kad kas sepi- tins žmogus šiame krašte yra daugiau ar mažiau ne- normalus, o kas dešimtas paprastai atsiduria savo gy- venime psichiatro (proto ligų gydytojo) kabinete, jei ne ligoninėje. Medicina šiuolaikis pažengė per pasku- tinius 70-80 metų, bet jokios didesnės revoliucijos neįvyko psichiatrijoje nuo Sigmundo Freudio laikų. Šis garsus mokslininkas, psichoanalizės teorijos kū- rėjas, savo laiku suprato, kad jo padarytas pervers- mas psichiatrijoje nėra pa- skutinis žodis. Freudas dar prieš 70 metų pastebėjo, kad gal ateis diena, kai žmogaus galvąjimą bus ga- lima kontroliuoti tam tikrų cheminių medžiagų ar vai- sių pagalba. Tuo pačiu to-

Mary Holland, 14 metų mergiotė iš Staten Island, N. Y., susipyrko su savo tėvais ir jiems grasindama išlin- do pro langą 3-čiame aukšte. Kalbinama ji neklausė grįžti, bet vėliau policininkui pavyko ją pagauti už ran- kos ir įtempti į vėd. Ji nuvežta į ligoninę ištirti galvą.

TĖVIŠKĖS PRISIMINIMAI

Perbrides brastą negilia, išlipu Baltkalnio pusę ir siauru takeliu pro rugius ir vyšnių medžius traukiu vasaros šviesų rytą.

Basas kojas rasa vilgo kelio smėly pėdos lieka vis pirmyn, pirmyn, jaunuoli, tėviškes laukais mielaisiais!

Tik pakilus ant kalnelio, atsiveria naujas vaizdas. Šešupelė tyliai teka po šėšėliais dvaro sodo.

Seni rūmai Kataučiznos primena dar tuos laikus, kai baudžiauninkai suvargę arė pono čia laukus.

Gilus prūdas ramiai miega tarpe miško ir laukų. Daug, oi daug jis matė visko, žmonių vargo ir kančių.

Tai smagu pro čia keliauti ar į mišką ar namon, nesuteiks tau tokio džiaugsmo nieks pasaulio tolimam!

Kęstutis

kius vaistus galima būtų pri- taikyti proto ligoms gydyti. Šiuo metu atrodo, kad gal tokia diena jau nebe už kalnų. Štai, mokslininkai jau mano suradę tam tikrą cheminę medžiagą proto li-

PASIVELINO 2 DIENI

Claremont, Calif., kolegi- jos studentas Ted Determan pasivėlinio į pasimat- ymą su savo mergina net 2 dienas, bet ne dėl savo kaltės. Jo draugai išdy- kaudami suėmė jį besiren- giantį vykti į pasimatymą, pasodino į lėktuvą ir iš- skraidino į New Yorką. Kol jis iš ten sugrįžo į Los Angeles, praėjo 2 dienos, bet mergaitės meilė per tą laiką neatsiliko ir pasi- matymas vėliau buvo visai šiltas.

UŽSAKĖ "KELEIVĮ" DOVANŲ

Mrs. Bernice Halk gim- tadienio proga užsakė "Ke- leivį" metams savo motinai Magdalenai Stakelienei, Collinsville, Mass.

Naujausios knygos

NEMUNO SŪNĖS, parašė An- drius Valuckas. Įdomus roma- nas iš 1935 metų. Suvalkijos ūkininkų sukilimo. Įdomiai at- vaizduotas tas įvykis, apie kurį dabar mažai kalbama. Pirmą dalis 280 psl. kaina ... \$3.00.

NEMUNO SŪNĖS antroji da- lis, 426 psl. \$4.00.

DANTYS, Jų Priežiūra, Svei- kata ir Grožis. Parašė dr. An- tanas Gussen-Gustainis. Knyga gerai pavaizduoja, kaip dantų priežiūra palaiko kūno sveika- tą. 190 psl., kieti viršeliai, kaina \$4.00.

BROLIŲ GRIMŲ PASAKOS, vertė St. Vainoras ir V. Civi- skas. 15 įdomiausių pasakų iš visame pasaulyje žinomų Brolių Grimų raštų. Puiki dovana vai- kams. \$3.00.

ZEME DEGA, parašė Jurgis So- vickas. Atsiminimai iš 1939-1945 metų, kuriuos autorius, rašytojas ir diplomatas, praei- ū Prancūzijoje, prie Italijos sie- nos. 1-a dalis 453 psl. \$4.50.

PAVASARIŲ JUDROJ, parašė Ieva Simonaitytė. Įdomus ro- manas iš Mažosios Lietuvos gy- venimo ir Klaipėdos atvadavi- mo. 228 psl., kaina \$2.50.

JURININKO SINDBAD NUO- TYKIAI. Nepaprasti, kaip jie surašyti knygoje "Tūkstantis ir viena naktis". Ilustruota, puiki dovana jaunimui, psl 108, kaina \$2.00.

Užsakymus su pinigais prašome siųsti šiuo adresu:

VI. K.

Katalikų bažnyčios ausi- nė išpažintis įvesta tik 1216 metais.

"Keleivis" 636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

Mamytė labai dėkinga

Mamytės gimtadienio pro- ga užrašiau jai "Keleivį". Ji labai dėkinga ir sako: "Gera mano dukrelė, la- bai gera! Kad visos dukre- lės būtų tokios geros ir sa- vo mamytėms užrašytų 'Ke- leivį'. Aš skaitau naudingus patarimus Moterų Skyriu- je, skaitau kitus įdomius straipsnius ir žinias. Man labai patinka 'Keleivis' — ačiū, dukrelė, ačiū!"

Sesė-dukrelė, kodėl jums taip nedaryti? Už 4 dolerius "Keleivis" kas savaitę lankys jūsų ma- mytės per šilnas metas! Jos bus dėkingos, kaip yra dėkinga mano mamytė. Adresuokit taip:

Keleivis

636 E. Broadway,

So. Boston 27, Mass.

Stalino nužudymas

(Tęsinys)

Išgėres keletą gurtėnių jis buvo pašauktas prie tele- fono. Skambino jo dukrė Svetlana ir prašė jo ilgai ne- dirbti, nenuvargti, negerti. Jis kalbėjo su ja neapsakomai maloniai, teiravosi ar jos vyras yra jai geras, ištikimas ir liepė jam pasakyti, kad jeigu jis ją skriaus, tai jis jam nusuks sprandą. Jis juokėsi ir buvo visiškai kitas žmo- gus. Besikalbant išsiblaškė jo pyktis, jis aprimo ir bai- gęs pokalbį sugalvojo ištikro paleisti, sugalvojęs savo- tišką katės žaismą su pelėmis, pasilinkaminimą su nu- matytomis sražė svarbiausiomis aukomis. Skubiai iš- kvietė Kremlin, nors buvo jau beveik vidurnaktis, Ma- lenkovą, Chruščiovą, Mikojaną, Vorosilovą ir savo sar- gybos viršininką, kaip patikimą dalyvį, bei MGB virši- ninką Ignatjevą. Molotovo nekvieta, nes, esą, jis per- daug gadinęs posėdžiuose orą, o Beria turėjo užduoto darbo.

2

Stalinui singuliuojant politbiuras įgavo daugiau lai- svės ir tarpais drįsdavo atvirai pasisakyti kaip kuriais klausimais, pasiginčyti ir panagrinėti esamus sunkumus. Tokios laisvės niekad nebuvo anksčiau, nes Stalinas ne- mėgo, kad kas kritikuotų jo liniją ar bandytų švelninti darbininkų bei kolchozninkų padėtį. Visi žinojo, kur pa- teko tie, kurie kritikavo Staliną. Todėl žinia apie Stalino grįžimą prie valdžios buvo sutikta su aiškiu nepasitikėji- mu ir baime. Kiekvienas buvo šį tą prasitaręs vienu ar kitu klausimu ir jeigu apie tai sužinos Stalinas, tai gal- vėlės nukentės. Jie raminosi bent tuo, kad niekad atvirai nekalbėdavo Berijai esant, o šiaip nė vienas, rodos, ne- galėjo nieko Stalinui sakyti, nes tuo pačiu įtrauktų nelai- mės ir save. Kitas klausimas, jeigu vienas iš jų būtų pro- vokatoriškai kalbėjęs, norėdamas sužinoti kitų nuomo- nes ir paskui nuskubėtų su jomis pas sugrįžusį Staliną, kad jam įsisteiktų. Pagal patyrimą jie įtarė vienas kitą, bet vėl jie nepasitikėjo Molotovu, kuris kadaise išdavė Stalinui Žinovjevą su Kamenevu, gelbėdamas savo kailį. Tuomet jam Stalinas davė keletą mėnesių atostogų, jis kurį laiką kabojo tarp kalėjimo ir laisvės, kol Stalinas jo vėl nepakvietė atgal. Jie manė geriau paaudoti Mo- lotovą, bendrai jį įskusti, kol jis suspės juos išduoti.

Keista, kad jie negalėjo daleisti minties nusikratyti Stalinu. Anksčiau jiems asmeniškai joks pavojus negrė- sė. Jiems patiko Stalino sunki ranka valant kairiuosius ir dešiniuosius partijoje, nes tas leido jiems iškilti. Jiems patiko priverstinis ūkininkų sukolchozinimas, nes tai ko- munistinės paniekos vėta klasė. Jiems patiko satelitinių kraštų komunistinių partijų valymai, nes jie visi buvo aiškiai kitokie, nesuprantą tikrosios rusiškos revoliucijos dvasios. Bet dabartinis Stalino elgesys leido juos įtarti, kad esama naujų masinių valymų išvakarės ir jie nusi- gando. Staiga Stalinas jiems pasirodė ir baisus ir šlyk- štus, pavojingas ir nieksingas, nes ... galėjo nulypti ir jų kailius. Daryti ką nors buvo per vėlu, įvykiai galėjo užbėgti jiems už akių, jie atsidavė fataliskam likimui, kaip gyvulių banda laukdama neišvengiamos skerdyklos. Tik degtinės bonkoj jie terado laikino nusiramimo bei paguodos, kartais nelaimingai pasiguosdami ant 4 akių, kad galėtų savo žodžių lengvai užsiginti, jeigu tektų aiš- kintis suimtiems. Nors toks raminimasis tebuvo savęs apgaudinėjimas—NKVD mokėtu tuos žodžius iš jų iš- spausti. ...

Vienintelė jų paguoda bu- o ta, kad gal Stalinas nesusps prieiti iki jų, jeigu jie įstengs nukreipti jo dė- mesį į kitus tariamus priešus, jeigu suimty gydytojų pa- rodomai nebus prieš juos. Aišku, jie puikiai žinojo, kad gydytojai parodys tą, ką Stalinas norės, tad svarbu, kad jis nepanorėtų įtraukti jų pavardžių. Tai nepirmas kar- tas, kada jie gelbsti savo mizerną kailį pataikaudami ir šliaužiodami prieš Staliną, gelbėdami savo gyvybę ki- tų sąskaiton. Aišku, tai yra nuolatinis žaidimas su mir- tinu pavojumi, amžinas nervų įtempimas, pavojinga ir klatinga nežinia. Bet jau daugelį metų jie meluoja Sta- linui, garbina ir šlovina jį, šokinėja apie jį, vergiškai meilikausai jam, nuaižindami bet kuriam padorumui ir sveiko žmogaus saikui, bijodami užsitraukti jo kreivą žvilgsnį, padeda jam kvailiuose teroro siautėjimuose. Jie skaito, kad geriau būti gyvu, nors ir ujamu, šuneliu, kaip negyvu liūtu: šunelį mėgta diktatorius, o prieš jį pasi- kėsčius liūtą garbintų minia, bet kas yra minia? Jų su- pratimu, tai kvaila ir dėmesio neverta kvailių gauja. ...

Daugelio metų patyrimas leido jiems išmokyti savo rolę, nemirksint bolševikiškai meluoti, puikiai pažinti jo garbėtroškiškas silpnas, jas išnaudoti, žino kaip jam įsisteikti, todėl tariasi esą saugūs, kol senatvė, tarsi upė, galutinai nepagraus to 73 metų senio. Laikas yra prieš jį, kaip ir prieš juos, klausimas kas pirmiau? Tai vienin- telis jų sąjungininkas ir ištikimas sąmokslininkas, ku- riuo jie gali pasitikėti. Daugiau ką daryti jie bijo, nes nedrįsta ir niekuo kitu nepasitiki. Jie melstųsi, jeigu ga- lėtų, kad burtais ar maldos žodžiais pajęgtų greičiau nusiųsti pas vėliną į patį pragaro dugną tą jų išgarbin- tą, taip jų mylimą, Draugą, Tėvą ir Mokytoją—Staliną...

(Bus daugiau)

PATARTINA VISIEMS ĮSIGYTI NAUJA VALGIŲ KNYGA

Su Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pus- trečio šimto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausių valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvai- rius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta įvai- rių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus. Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė", kur paduo- dama apie šimtą įvairių tautų mėgiamiausių valgių. "Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapius. Ji para- šyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina \$1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

